

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-411

23.5.2019

Frende Skadeforsikring AS

Motorvogn

Dekningsmessig tyveri? – Skjult sviksinnsigelse? – fal. § 8-1 første og fjerde ledd.

Forsikringstaker meldte fra om tyveri av bil 16.5.18 og opplyste at den sist ble sett 10.5.18. Bilen var parkert i en gate i nærheten av der forsikringstaker og mannen hennes bodde. Forsikringstaker var på ferie i utlandet da bilen forsvant. Mannen hennes var hjemme, og like før tyveriet så ble en av deres andre biler sendt på verksted, og mannen fikk en erstatningsbil. Han brukte erstatningsbilen hele den aktuelle helgen og oppdaget tyveriet av den andre bilen da han kom hjem. Utreder mente at den stjalne bilen sist ble registrert i en bomstasjon i samme retning som mannen hevdet å ha vært den helgen. Til utreder ga mannen flere motstridende forklaringer på hvor han hadde vært og hvem han hadde vært med. Han nektet å gi kontakthinformasjon til personer som kunne bekrefte historien hans. Selskapet avslo kravet om erstatning og anførte at forsikringstaker ikke har gitt de opplysningene som selskapet trengte for å beregne sitt ansvar, jf. fal. § 8-1 første ledd. Sikrede anførte at tyveriet var dekket av forsikringen selv om enkelte personer ikke ønsket å forklare seg knyttet til hendelser i tidsperioden hvor bilen ble stjålet. Nemnda kom til at selskapet kunne avslå erstatningskravet med utgangspunkt i manglende dokumentasjon etter fal. § 8-1 første ledd.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tyveri av motorvogn og spørsmålet om selskapets avslag er en skjult sviksinnsigelse.

Forsikringstaker meldte fra om tyveri av motorvogn ved skademelding datert 16.5.18. I skademeldingen ble det opplyst at det var hennes mann som eide bilen, og at den sist ble parkert den 10.5.18 mellom kl. 14 og 15. Tyveriet ble oppdaget 15.5.18.

Forsikringstaker krysset av for "ja" på spørsmål om alle nøklene var oppbevart adskilt fra kjøretøyet og ga følgende tilleggsinformasjon:

Mistet nøklene på veien hjem etter å ha parkert bilen.

Ifølge skademeldingen hadde forsikringstaker og sikrede (hennes mann) kun én nøkkel til bilen. Bilen, en BMW X5, ble kjøpt av sikredes bror i 2014 for kr 210 000.

Forsikringstaker krysset av for "nei" på samtlige spørsmål om ikke utbedrede skader, samt om det var utført større reparasjoner.

Selskapet engasjerte en utreder som snakket med sikrede den 12.6.18. Sikrede opplyste at de hadde tre biler, bl.a. BMWen og en Tesla. Det vises til deler av sammendraget:

Skadelidte fortalte at forsikringstaker skulle til T. på ferie med deler av sin familie. De reiste med fly fra G. onsdag den 9.5.18. Det var sikrede som kjørte forsikringstaker og familien til G.

(...)

Skadelidte brukte Tesla for å kjøre til og fra G. Han var tilbake på H. cirka klokka 1200. På det tidspunktet stod BMW i den leide garasjeplassen som er tett på gjesteparkeringen.

Etter å ha kommet hjem parkerte skadelidte Tesla på gjesteparkeringen. Dette fordi han skulle på guttetur med noen kamerater til R. der en kamerat har hytte. Det er en hytte han har vært på flere ganger og det er fint for han å gå tur for å få opp kondisjonen. Han gikk så inn i leiligheten og slappet av.

Da klokken var rundt 1500 gikk skadelidte ut for å flytte Teslaen. Det er kun lov å stå på gjesteparkeringen i tre timer, (...). Meningen var at de skulle bruke Teslaen for å kjøre til R. senere den dagen.

(...)

Han ble stresset av situasjonen, både fordi de etter planen skulle reise på guttetur senere samme dag, og fordi Teslaen er en kostbar bil han ikke ville det skulle være noe galt med. Han tenkte derfor at han ville flytte BMW ut av garasjen og flytte Teslaen inn i garasjen slik at den fikk skygge.

Deretter gikk han inn i leiligheten, hentet nøkkel fra BMW i nøkkelskapet, og gikk ut igjen. Han kjørte BMW ut av garasjen og ut på gateparkeringen langs N.veien. Det er rett i nærheten og nesten alltid skygge. En av bilene står ofte parkert der. Klokken var mellom 15 og 16 da BMW ble parkert.

Etter å ha parkert BMW låste han den ved å trykke på fjernkontroll tilknyttet nøkkelen. Han er sikker på at han låste fordi man hører en pipelyd hver gang dørene ble låst.

(...)

Skadelidte kjørte så Teslaen ut igjen og parkerte den på gjesteparkeringen. Han sendte så en e-post til styret i borettslaget om at Teslaen måtte stå der utover de tillatte tre timer fordi den skulle hentes av en bergingsbil. Han la også en lapp i frontruten om dette. Etter å ha flyttet biler frem og tilbake gikk han inn igjen i leiligheten, klokken var da rundt 1600-1630.

Teslaen ble ikke hentet før 1900, og guttegjengingen avtalte å utsette avreise til R. til dagen etter, torsdag den 10.5.18. Som erstatningsbil fikk skadelidte en Volvo V90 som ble parkert i den leide garasjeplassen. Dagen etter reiste skadelidte til R. sammen med kameratene og de brukte da Volvo V90. Da skadelidte forlot bopel kjørte han fordi stedet der BMW stod parkert, men la ikke merke til om bilen stod der. (...)

Skadelidte kom hjem fra R. på kvelden søndag 13.5.18. Han kjørte forbi gaten der han tidligere hadde parkert BMW, men la ikke merke til om den stod der. Han parkerte Volvo V90 i den leide garasjeplassen og gikk inn hvor han slappet av resten av kvelden.

Dagen etter, mandag den 14.5.18 skulle sikrede hente forsikringstaker og familie på G. En stund før han skulle reise og hente dem begynte han å tenke på BMW. Han så i nøkkelskapet etter nøkkelen, men den lå ikke der slik den pleide. (...)

Han gikk deretter for å se etter BMW, men oppdaget da at den ikke stod der han hadde parkert den. Først ble han forfjamset og sjekket garasjene tilfelle han hadde parkert den der likevel, han sjekket også parkeringene utenfor. Han forstod så at BMW var borte og ringte politiet. De registrerte saken og sa han måtte komme og anmelde. Det eneste han kan tenke seg er at nøkkelen til BMW må ha falt ut da han hadde parkert BMW og løp tilbake for å endre plassering på Teslaen. Det er ikke noe annet han kan tenke seg.

Skadelidte kjørte Volvo V90 til G. og hentet forsikringstaker og familien. Etter å ha kommet hjem var det så sent at han ikke fikk anmeldt før dagen etter.

(...)

På spørsmålet om når BMW sist var i bruk før den ble parkert i gaten sa skadelidte at han fylte diesel på morgenen før han kjørte forsikringstaker og familien til G. Grunnen til at han fylte var fordi forsikringstaker hadde nevnt at BMW nesten var tom for drivstoff, da pleier han alltid å fylle. Han fylte på Esso i nærheten og er sikker på at han sparte på kvitteringen.

(...)

På spørsmål om hva bilen ble brukt til sa sikrede at det i hovedsak var forsikringstaker som brukte bilen. Den ble kjørt i nærområde. Bilen hadde ikke blitt brukt på noen lengre turer i tiden før tyveriet.

(...)

Skadelidte ble spurt om tidligere hendelse hvor dekk/felg skal ha blitt stjålet. Han sa det skjedde for rundt et år siden. Da ble dekk/felg til både BMW og Teslaen stjålet. Disse befant seg i garasjen tilknyttet leiligheten deres. Det var etter det tyveriet det ble kjøpt nye dekk/felg til BMW. Dekk/felg som satt på var med andre ord helt nye.

(...)

Skadelidte ville oversendte bompasseringer, korrespondanse med styret, korrespondanse med Tesla, dokumentasjon på forsikringstakers reise, kontakthinformatjon til kompisen som eier hytta i R., kvittering for fylling av drivstoff, kvittering på felger/dekk og eventuell kontakthinformatjon til de han snakket med på skolen angående videoovervåkning.

Utreder sendte e-post til skadelidte den 12.6.18 og ba om de tingene de ble enige om i samtalen de hadde hatt tidligere på dagen. Skadelidte svarte den 14.6.18:

Hei.

Sender over eposten med styret angående tesla ble ødelagt.

Bom passeringene.

Reisen billetten til forsikringstaker.

Legger med bilde når bilen ble taut fraktet bort.

På skolen så spurte jeg en dame som jeg ikke vet navn på, som var i skole gården om de hadde kamera overvåking. Har ikke funnet kvittering for fylling av drivstoff den 9 mai eller 10 mai.

Korrespondanse med Tesla var gjennom tlf, men bilde da bilen ble fraktet taut og email til styret bekrefter faktisk hendelse.

Kjøp av hjulene ble betalt kontakt som privat kjøp.

Venter at han skal gi meg kvittering for hjulene når han kommer tilbake fra ferien.

Gutte turen med venn var bil tur flere steder og på hytte tur.

Sikrede forsøkte å ringe utreder den 14.6.18, og utreder ringte opp igjen dagen etter. Utreder skrev ned sammendrag av telefonsamtalen, samt flere telefonsamtaler etter dette. Det vises til deler av notatet:

Skadelidte fortalte at han under samtalen tirsdag 12.6.18 ikke hadde gitt riktige opplysninger omkring hvor han befant seg helgen etter at bilen ble stjålet. Han hadde ikke vært i R., men vært på fest sammen med kompiser.

De hadde først reist til O. rundt klokken 1600-1700 torsdag den 10.5.18. Da hadde de brukt Volvo V90 som skadelidte hadde fått som lånebil siden Teslaen ikke fungerte. De hadde vært i O. hele kvelden og begynnelsen av natten før de reiste til L. og videre E6 mot H. De kom til H. på natten/morgenen fredag den 11.5.18. De var i H. hele fredag og natt til lørdag. Lørdag den 12.5.18 reise de videre til O. og var der frem til de dro tilbake til O. søndag ettermiddag.

Skadelidte sa han ikke ønsket å opplyse dette først fordi dette er noe hans kone ikke vet om. Hun tror han var på rolig hyttetur hele helgen. Konene til kameratene som var med og festet vet heller ikke at de var på festetur. Derfor er dette noe han ikke ønsket å si noe om. Han kan heller ikke se at det har betydning for saken ettersom han har vært borte og bilen har blitt stjålet.

Skadelidte ble tydelig irritert over alle spørsmål som ble stilt og sa han følte han ble mistenkt. Han ble forklart viktigheten for selskapet av at alle opplysninger som kan ha betydning i saken fremkommer. Han ble så irritert at utreder til slutt fortalte han at siden bilen som er stjålet ut fra bompasseringer åpenbart har gått i samme retning som han har vært er det klart det er av interesse. Skadelidte sa han ikke har sett på registreringen av bompasseringer og at det er ukjent for han. Det er kona som har innhentet bompasseringer siden hun tidligere arbeidet for F.

(...)

Telefonsamtale med skadelidte den 19.6.18

Tirsdag 19.6.18 ble jeg oppringt av skadelidte. Han fortalte at det var noe han måtte fortelle. Det var ikke kamerater han var sammen med da bilen ble stjålet, det var en annen dame enn hans kone. Han har, av naturlige grunner, holdt tilbake disse opplysningene.

Han sa det derfor ikke er noen kamerat som kan bekrefte at de var i L., H. og L. Han har snakket med damen han var sammen med, og gitt henne nummeret til utreder, men hun ønsker ikke å bidra i saken. Damen er klar over at skadelidte er gift og ønsker derfor ikke å risikere at forholdet blir kjent.

Telefonsamtale med skadelidte 20.6.18

Onsdag den 20.6.18 ringte jeg skadelidte og ba han innhente bompasseringer på Volvo V90 lånebil fra Tesla. Han ble gjort kjent med at dette er viktig dokumentasjon for selskapet med tanke på at den stjålne bilen har gått i samme retning som han selv har hevdet å ha vært.

Skadelidte sa det ville blir vanskelig fordi de kjørte ikke lånebil fra Tesla da de var til O., L., H. og L. De kjørte damen sin Tesla. Han har forsøkt å kontakte henne, men nå tar hun ikke telefonen. Han sa hun ikke kommer til å innhente noen bompasseringer på bilen. Han kjørte Volvo V90 lånebil på kvelden den 10.5.18. Da kjørte han til O. sent på kvelden, møtte damen og kjørte hjem til henne. Fra henne kjørte de tilbake til H. hvor sikrede parkerte bilen. Hans bror brukte Volvo V90 lånebil gjennom helgen. Det var bedre å bruke damen sin bil siden det var EL bil og sikrede ville slippe å betale for bompasseringer og drivstoff på lånebil.

Igjen ble skadelidte irritert over at han følte seg mistenkt. Jeg opplyste han om at så lenge man ser at bilen har gått samme retning som han selv er det helt nødvendig å vite hvor han befant seg til disse tidspunktene. Han sa han forlot boligen på H senere på kvelden den 10.5.18 og at bilen må ha blitt stjålet før han forlot boligen. Jeg gjorde han kjent med at det er umulig for selskapet å vite. Han ble igjen gjort kjent med at en eller annen form for dokumentasjon på hvor han har vært til hvilken tid er nødvendig. Dette er kun noe han selv kan fremskaffe.

Han sa det ikke ble tatt bilder og at han kun brukte kontanter ettersom han ikke ville at det skulle være synlig for kona hvor han hadde dratt kortet. De overnattet på hotell i L, men dette stod i damen sitt navn. Det er derfor ingenting han kommer på som kan vise hvor han har vært.

Muligens kan han få en kamerat de møtte i L. til å ringe utreder. Utreder bad om å få navnet til kameraten, men skadelidte ville ikke opplyste det, han ville heller at kameraten skulle ringe utreder selv.

Senere samme dag ringte skadelidte tilbake og sa han hadde snakket med kameraten. Kameraten var helt sløv fordi han hadde røyka (hasj). Kameraten hadde spurt hva utreder het og søkt opp navnet. Han hadde deretter fått noia fordi han mente utreder var politiet og trodde politiet var ute etter han. Skadelidte hadde forsøkt å fortelle kameraten at det kun var snakk om spørsmål omkring hvor de var når bilen ble stjålet. Kameraten "klikket" og ville ikke snakke med noen om noe.

Skadelidte opplyste videre at han hadde innhentet bompasseringer på Volvo V90 lånebil han hadde siden Tesla var ødelagt. Passeringene ble oversendt utreder og viser at Volvo V90 passerte inn til O. via E6 den 10.5.18 klokken 2123 (sør-øst i O.), videre at bilen passerte på vei inn til O. ved RV190 U (nord-øst i O.) den 10.5.18 klokken 2203.

Selskapets advokat informerte utreder i e-post den 5.7.18 at han hadde snakket med skadelidte, og at skadelidte hadde lovet å forsøke på nytt å få den andre damen til å ringe utreder. Skadelidte ringte utreder den 12.7.18 og sa at damen var villig til å fortelle om hendelsen når hun var tilbake fra ferie to uker senere. Utreder informerte selskapets advokat per e-post den 8.8.18 at hun ikke hadde blitt kontaktet av damen.

Selskapet avsto kravet i brev til skadelidte og forsikringstaker den 21.8.18 med følgende begrunnelse:

Under utredning av skadesaken har det blitt gitt forskjellige opplysninger om hvor bilen og sikrede befant seg da tyveriet fant sted. Det er også gitt forskjellige opplysninger om andre som skal ha vært sammen med sikrede i tidsrommet da bilen ble stjålet. Dette gjør at Frende har hatt behov for å få opplyst hvem sikrede var sammen med samt få kontaktopplysninger til disse, slik at selskapet kan få mulighet til å beregne sitt ansvar.

Forsikringsavtaleloven § 8-1 lyder: "*Ved oppgjør skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.*"

Selskapet har bedt om å få opplyst navn på den/de som var sammen med sikrede da tyveriet fant sted, samt å få kontakthinformatjon til disse. Utreder har også videreformidlet kontakthinformatjon til vårt kontor til sikrede, og fikk da opplyst at vedkommende ville ta kontakt med oss etter endt ferie. Vi har ikke mottatt

noen oppringning eller annen kontakt i saken, og på denne bakgrunn kan vi ikke se at dere har oppfylt opplysningsplikten etter forsikringsavtaleloven § 8-1.

På denne bakgrunn avslår selskapet med dette krav om erstatning i ovennevnte sak.

Brevet informerte om klagemuligheter.

Forsikringstaker klaget inn saken til Finansklagenemnda den 15.1.19.

Forsikringstaker krever erstatning for tyveri av motorvogn og anfører at tyveriet er dekket av forsikringen. At enkelte personer ikke ønsker å forklare seg knyttet til hendelser i tidsperioden hvor bilen ble stjålet, endrer ikke på dette.

Selskapet avviser ansvar og anfører at forsikringstaker ikke har gitt de opplysningene som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar, jf. fal. § 8-1 første ledd. Sikrede har kommet med flere forskjellige forklaringer på hvor han oppholdt seg da bilen skal ha blitt borte. Bompasseringer fra den stjalne bilen går samme vei som der sikrede skal ha oppholdt seg, og det er derfor nødvendig for selskapet å få avklart hvor sikrede var på tidspunktet hvor bilen ble stjålet. Ettersom sikrede har gitt forskjellige opplysninger både om hvor han var og hvem han var sammen med, er det nødvendig for selskapet å få oppgitt navn og kontaktinformasjon til damen og kameraten som han skal ha vært sammen med/møtt. Dette har ikke selskapet fått på tross av gjentatte forespørsler og lovnader om at selskapets representanter skal bli kontaktet. Selskapet har da ikke mulighet til å vurdere sitt ansvar i saken og har rett til å avslå kravet etter fal. § 8-1.

Selskapet anfører at det har ytterligere behov for å få avklart hendelsesforløpet i saken, og at det er skadelidte selv som har gjort at hendelsesforløpet fremstår uklart ved å gi motstridende forklaringer om hvor han var og hvem han var sammen med da bilen ble borte. Dette, sammenholdt med at den stjalne bilen beveget seg i samme retning som skadelidte på tyveridagen, gjør at det må "aksepteres at selskapet stiller noe strengere krav til dokumentasjon enn normalt ved å stille spørsmål etc.", jf. flertallets uttalelse i FKN-2010-19. Selskapet viser til at det også i FSN-4433 forutsetter en slik overprøving av avslaget at sikrede har gjort det som er mulig for å dokumentere tapet. Når det i tråd med FKN-2010-19 må aksepteres at selskapet på grunn av sikredes motstridende forklaringer stiller noe strengere krav til bevis enn vanlig ved å stille spørsmål, har skadelidte ikke gjort det som er mulig for å dokumentere tapet før disse spørsmålene er besvart.

Selskapet anfører at saken skiller seg fra FSN-4433 fordi sikrede ikke har gjort det som er mulig for å dokumentere tapet før selskapets spørsmål er besvart.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tyveri av motorvogn.

Selskapet begrunner avslaget på erstatning med at sikrede ikke har fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon til at selskapet kan vurdere sitt ansvar, jf. fal. § 8-1. Sikrede har bevisbyrden for sitt tap, og så lenge sikrede ikke har fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon til at selskapet kan ta standpunkt, har sikrede ikke krav på erstatning.

Det følger imidlertid også av Rt. 2002 side 1517, jf. også RG 2001 side 1482 og nemndspraksis, at dersom det ikke er noe annet alternativ til sikredes forklaring enn at sikrede bevisst gir gale opplysninger for å oppnå en erstatning har han ikke krav på, må et avslag begrunnet med manglende dokumentasjon likestilles med et avslag knyttet til uriktige opplysninger. En slik overprøving av avslaget forutsetter likevel at sikrede har gjort det som er mulig for å dokumentere tapet, jf. FKN-2010-019 og FSN-4433. Spørsmålet blir derfor om dette er situasjonen her.

Sikrede forklarte først at han var på guttetur med venner. Senere har han først erkjent at denne forklaringen var feil og at han var på fest med venner, og deretter at han ikke var sammen med venner, men med en annen dame. Han har også gitt forskjellige opplysninger om hvor han befant seg da bilen ble borte. Grunnen til at han ga gale opplysninger var at han ikke ønsket at dette skulle komme frem for hans kone, som trodde han var på guttetur med venner. I den aktuelle situasjonen fremstår en slik forklaring på de gale opplysningene som naturlig, og selskapet kan derfor ikke legge til grunn at sikrede bevisst har gitt gale opplysninger i den hensikt å få en erstatning han ikke har krav på. Situasjonen er slik sett annerledes enn i Rt. 2002.1517, hvor partene var enige om at det eneste alternativet til sikredes forklaring var at han hadde utvist svik. Samtidig viser selskapets undersøkelser at bilen beveget seg i samme retning som sikrede på tyveridagen. Selskapet har derfor en legitim interesse i å få dokumentert hvor sikrede befant seg på tyveridagen for å vurdere om det er grunnlag for å hevde at sikrede selv var ansvarlig for tyveriet. I så fall må selskapet selvsagt påberope seg brudd på fal. § 8-1 fjerde ledd og sende varsel etter fal. § 4-14. Men det vil være uheldig om selskapet skal tvinges til å påberope seg en slik innsigelse før sikrede har fått anledning til å fremlegge all nødvendig dokumentasjon. I dette tilfellet vil damen kunne bekrefte at sikrede var sammen med henne i hennes bil da tyveriet skjedde, og i så fall vil selskapet være ansvarlig. Når sikrede selv er ansvarlig for den uklarhet som her er skapt, mener nemnda selskapet må kunne avvente at sikrede rydder opp i fremstillingen før det påberoper seg brudd på fal. § 8-1 fjerde ledd. Inntil slik dokumentasjon er fremlagt, må selskapet kunne avslå med utgangspunkt i manglende dokumentasjon etter fal. § 8-1 første ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).